

WERELD

SCHOUW

Onrustig Algerije staat voor de beslissing

Er was de laatste weken weer veel dat de wereld in beroering bracht. Veel onrust, veel onzekerheid, veel strijd. En weinig dat de vrede diende, weinig dat rust gaf aan de mens, die van alle kanten bedreigd wordt door geweld van grote en van kleine machten.

Beginnen we maar met het zo geteisterde Algerije, waar op 1 juli de zo lang verbeide volksstemming zal worden gehouden. De uitslag hiervan is niet twijfelachtig, want de verre in de meerderheid zijnde Algerijnen hebben hun stem tevoren al bepaald. Zij willen de vrijheid, zij wensen baas te zijn in eigen huis, al wordt dan de band met Frankrijk niet helemaal doorsneden. Maar tegen dit baas zijn in eigen huis verzet zich de OAS nu al maandenlang — en we weten hoe. Geen moord is de desperado's van het geheime leger te lafhartig, geen aanslag te gemeen. Even is er een „wapenstilstand” geweest, omdat de nog overgebleven OAS-leiders wilden onderhandelen met de Algerijnse nationalistes, maar deze weigerden terecht om met moordenaars van vrouwen en kinderen, zieken en hulpelozen te spreken.

Bovendien schijnt er onenigheid in de leiding van de OAS te zijn geweest, een deel wilde doorvechten tot het bittere einde, anderen zagen het nutteloze van een verder verzet in en wilden het hoofd in de schoot leggen.

Het valt te vrezen dat hoe dichter de datum van 1 juli nadert, hoe meer de terreur van de OAS zal toenemen. En wat bereiken de moordende diehards er mee? Niets anders dan nog groter haat tegen de blanken, nog moeilijker samenwerking tussen Fransen en Algerijnen om het land tot rust, vrede en welvaart te brengen. Het geheime leger stuurt kennelijk op een burgeroorlog aan en 't is eigenlijk onbegrijpelijk dat de getergde moslims nog geen bloedige weerwraak genomen hebben. Reeds nu lopen de akkoorden van Evian ernstig gevaar en dreigt de zo moeizaam tot stand gekomen vrede een farce te worden. Mocht het tot een uitbarsting van Algerijnse zijde komen, dan staan Frankrijk en Algerije voor een diep dramatische ontwikkeling.

In Athene werd een NAVO-conferentie gehouden, waar wel enige resultaten zijn bereikt, maar bij de pogingen om tot een politiek-staatkundige eenheid te komen, deden zich dezelfde moeilijkheden voor als kort tevoren in Parijs, waar getracht werd om tot meer economische eenheid te geraken. In Athene ging het o.m. over de kernbewapening, waarbij Frankrijk weer de „uitbijter” was. Amerika wil namelijk Europa wel kernwapens leveren, maar dan alleen in Navo-verband en het zal president Kennedy moeten zijn die toestemming moet geven wanneer die (God verhoede dat het ooit gebeuren zal) gebruikt mogen worden. Op deze wijze wil

hij West-Duitsland militair niet te sterk maken en tegelijk de Sowjet-Unie niet te veel voor het hoofd stoten. Maar De Gaulle wil Frankrijk tot een eigen zelfstandige atoommogendheid maken en doet aan „Athene” niet mee. Engeland daarentegen, hoewel niet bijzonder enthousiast, wil wel meedoen en zo krijgt vrij Europa dan nu toch kernwapens, maar in Navo-verband. En dat is wellicht het beste.

Met de toetreding van Engeland tot de EEG, de Europese Economische gemeenschap, worden langzaam goede vorderingen gemaakt. Londen wil wel, maar de moeilijkheden komen van de Gemeenbestanden, waarmee Engeland nauwe economische betrekkingen heeft. Toch zal het er binnen afzienbare tijd wel van komen en dan zullen de andere EVA-landen, waaronder de zo belangrijke Scandinavische, volgen.

In Athene bleek duidelijk dat het Berlijnse vraagstuk meer en meer de sleutel wordt voor het oplossen van alle wereldproblemen. Moskou hamert maar steeds op hetzelfde aambeeld, dat éerst de Duitse kwestie van de baan moet zijn voordat andere zaken worden aangepakt en Washington helt stilaan in die richting over. De moeilijkheid is echter de erkenning van de Oostduitse republiek, waartegen Bonn zich met hand en tand verzet, daarbij trouw gesteund door Parijs. Hoe lang nog? De DDR is nu eenmaal een realiteit in Europa, die niet weg te vagen is. De Amerikaanse diplomatie is nu druk doende een compromis te vinden dat Bonn bevredigt. Maar Adenauer is koppig en vasthoudend! En De Gaulle niet minder!

Andere Amerikaanse diplomaten trachten — via het plan-Bunker — een compromis te vinden om Nederland en Indonesië weer samen om de tafel te krijgen, maar het ziet er helaas niet naar uit dat het geschil door overleg tot een oplossing kan worden gebracht. De communisten voorzien Soekarno rijkelijk van moderne wapenen en zijn militaire aanvallen op het Nederlandse bestuursgebied worden steeds talrijker. Tot een grootscheepse aanval zal het voorlopig wel niet komen, maar op deze wijze houdt Indonesië het vuurtje warm en gaat het van kwaad tot erger. Onze regering heeft het met de Nieuw-Guinea-kwestie wel bijzonder moeilijk en ... militair staan we alleen in de wereld!

Wel verleende Amerika daadwerkelijke militaire hulp aan Thailand (het vroegere Siam), dat bedreigd wordt vanuit het aangrenzende Laos, waar de communistische opstandelingen het bestand van vorig jaar schonden en belangrijke delen van het land bezetten. Voor hen kan Laos de springplank zijn om dieper in Zuidoost-Azië door te dringen en dat wil Amerika desnoods met geweld verhinderen. Het ziet er echter naar uit, dat hier te laat wordt ingegrepen. De rode opmars gaat stilaan door. En waar zal het einde zijn?

W. BROOS

Een duwtje in de rug...

Kort

verhaal

DOOR T. BOKMA

Ze woonden 'n kwartiertje buiten het dorp... Jaap Kalm en Trijntje van Ast en hun woninkjes, wat royaal gebouwde arbeidershuisjes, stonden hoogstens dertig meter van elkaar. Ze waren dus buren en dat waren ze al jaren lang.

Als jonggetrouwd waren Jaap en zijn vrouw hier komen wonen. In hetzelfde jaar toen Trijn en haar man uit het dorp hierheen verhuisd waren.

Ze waren goede buren voor elkander geweest, die elkanders lief en leed trouw gedeeld hadden. Trijn had een dochter ter wereld gebracht, die, op huwbare leeftijd gekomen, was getrouwd, maar een jaar later kinderloos was gestorven.

Jaaps beide zoons waren naar Amerika geëmigreerd en stuurden hun vader met Kerstmis en Nieuwjaar een heel mooie kaart. Aan briefschrijven waagden ze zich niet en Jaap schreef hun evenmin... er was immers geen nieuws!

Als zijn vrouw nog had geleefd, zou die wel geschreven hebben, want die was vaardig met de pen geweest... maar ze was twee jaar na het vertrek van de jongens overleden en 't was in Jaaps huisje heel stil geworden.

Bij buurvrouw Trijn was het ook wel stil, maar die had altijd een veel rustiger huishouden gehad dan Jaap: omdat er geen jongens waren.

Pas op! hebben de lui uit het dorp vaak gezegd: die twee trouwen straks nog. Och ja, waarom zouden Jaap en Trijn 't ook niet doen!

's Zondags liepen ze samen naar de kerk en na afloop weer naar huis. Dan vroeg Trijn stevast: Buur! ga je mee 'n bakkie doen?

Jaap deed dat maar al te graag... koffie smaakt zo na kerktijd immers altijd bijzonder lekker en Trijn verstond de kunst lekkere koffie te zetten — niemand zou dat haar verbeteren.

Ze praatten dan nog eens na over de gehoorde preek, wat altijd nog beter is dan thuis te blijven of de dominee te bevitten. Neen hoor, aan roddelelen maakten ze zich niet schuldig.

En aan trouwen dachten ze niet... Jaap in geen geval.

Na de koffie ging hij naar zijn eigen huisje om voor de middagpot te zorgen en verder kortte hij de lange rustdag met het lezen van een boek uit de bibliotheek, terwijl Trijn de Kerkbode van a tot z spelde: lezen was haar sterkste punt nu juist niet. En dat was maar gelukkig ook, want nu had ze het verdere gedeelte van de zondag bezigheid. Zelfs tot 's avonds toe.

Intussen had Jaap de laatste tijd te worstelen met een heel groot probleem. Daar waren wel meer problemen, die hij dagelijks had op te lossen: bijvoor-

beeld hoe hij zijn eten behoorlijk klaar kon maken, maar zo heel erg was dat vraagstuk nu ook al weer niet... hij consumeerde z'n maaltijden, at halfgare of tot moes gekookte aardappelen met uitgebakken spek, besloot het diner met een paar bordjes gortepap uit de fles en leed geen honger.

Overigens was daarmee dan ook alles gezegd. En de afwas ging hem al vlot van de hand. Niemand was er immers die hem controleerde bij dat onmannelijke werk!

De zorg voor zijn kleren bezorgde hem evenmin slapeloze nachten, sinds hij had ontdekt, dat touwtjes en veiligheidsspelden veel mankementen konden verhelpen.

Neen, het grote probleem was in zijn leven gekomen, toen hij in een boek had gelezen over een Griekse wijsgeer, die 't geluk had gevonden door alles op te ruimen, wat in zijn huis maar enigszins gemist kon worden.

Jaap keek hij rond in zijn eigen bedoeninkje... ja, die Diogenes had wel gelijk: al die rompslomp van een huishouden gaf hem slechts moeite en zorg. Had die Diogenes niet groot gelijk gehad, toen hij zijn laatste meubelstuk... een drinknap had opgeruimd, omdat hij zag dat een straatbengel water schepte en dronk uit de holte van zijn handen? Een mens kan bijgevolg best leven zonder nap of kom of kopje, die men ook weer moet bewaren en schoonhouden! Ten lange leste had Diogenes zelfs zijn huis opgeruimd en ging wonen in een grote ton!

Nu was Jaap nuchter genoeg om te beseffen, dat hij de bezuiniging niet zo ver door kon voeren als de wijze Diogenes... neen, in een ton zou hij niet kunnen wonen, z'n huisje moest hij houden.

Maar verder... hij had de vorige zondag gezien, dat het serviesgoed bij zijn buurvrouw ettelijke barsten vertoonde. Zijn eigen tafelgerei was nog prima in orde, maar hij wilde het niet gebruiken. Gebruikte kopjes en schoteltjes moet je telkens afwassen, afdrogen, weer in de kast frunniken... allemaal veel overbodig werk. Hij had ze immers ook niet nodig. Vooral als hij buurvrouws tuintje geredderd had... zelf had Trijn zagezegd weinig verstand van tuinieren — ging hij bij haar een kopje thee drinken en als hij dorst had dronk hij leidingwater: de hand om de kraan, de mond erbij en zijn dorst was gestild! Hij pakte zijn serviesgoed bij elkaar en ging er mee naar Trijn.

Je moest mijn servies maar gebruiken, buurvrouw, ik heb 't zagezegd niet meer nodig.

Zo is het gebeurd en Jaap behoefde voortaan niet meer kopjes te wassen. 't Uitkloppen van matjes en vloerkleedjes was ook niet meer nodig, sinds die lastige artikelen een plaatsje op buurvrouws vloer hadden gekregen.

Jaaps leven werd met de dag gemakkelijker, sinds hij de leefregel van Diogenes in praktijk bracht.

Zijn klok tikte voortaan in buurvrouws kamertje,

zijn potten en pannen vonden een plaatsje in buurvrouws keukenkast en telkens weer als Jaap een stuk van zijn inventaris bij Trijn bracht, zei de buurvrouw: „Zeker Jaap, ik wil het wel gebruiken, heel graag zelfs en zal er goed voor zorg dragen. En je weet wel, als je 't nodig hebt, kunt je 't terug halen.”

Maar Jaap haalde niets terug.

Zijn huishouding begon 't ideaal van Diogenes al aardig te benaderen ... het huiskamertje werd een hol en ongezellig vertrek, sinds de gordijnen voor de ramen naar buurvrouw waren verhuisd, tegelijk met tafelkleed en wat daar gewoonlijk op prijkt: theelichtje, lepelvaasje, melkkannetje, suikerpot en serviesgoed. In de kast lag nog wel wat lijfdracht, door mannenhand gewassen en allesbehalve vak-kundig gerepareerd, enkele sokken met gapende wonden ... Verder ledige schappen.

Soms overwoog Jaap zelfs om kast, tafel en stoelen ook maar op te ruimen, maar voor die omvangrijke meubelen had buurvrouw heus geen plaats ... 't was toch heel moeilijk Diognes' ideaal te bereiken! Toch was Jaap heel tevreden over zijn bezuinigingswoede ... er viel voor hem in huis feitelijk niets meer te doen: hij kon nu al zijn energie botvieren op de beide tuintjes, waar men hem heel de dag bezig zag.

Zou Diogenes ook een tuintje hebben gehad?

Stellig wel, want wie ter wereld kan het nu buiten een tuintje stellen!

Vandaag was hij druk bezig prinsessenboontjes te leggen. Hij maakte keurige kuiltjes in de al te droge grond, goot er dan een flinke scheut water bij en legde toen de boontjes ... prima leggoed.

Daar kwam dominee zijn erf op.

Huisbezoek!

Noodgedwongen noodde hij dominee binnen ... gelukkig kon hij dominee nog een stoel aanbieden.

De ongewenste bezoeker keek het holle vertrek eens rond ... het scheen hem wel aan te staan, al was het er bepaald niet gezellig.

Als dominee nu over de preek van verleden zondag begon ...

Maar dat pakte heel anders uit.

„Wel, wel, Jaap!” zei dominee, „ik zie dat je al aardig opschiet met je verhuizing.”

Jaap wist niet hoe hij het had.

„Verhuizing, dominee? ik begrijp u niet, ik dacht, dat u ...”

„Maar je gaat immers verhuizen, Jaap en hebt al heel wat van je hebben en houden de deur uit.”

„Neen, dominee, ik ga niet verhuizen ... ik wil voortaan leven als Diogenes, die ook van al zijn dingen afstand deed en zo gelukkig wilde worden.”

„Maar Jaap! je kunt dat ideaal nooit bereiken, je wilt toch ook niet in een ton gaan wonen?”

„Neen, dominee, dat gaat nu eenmaal niet.”

„Precies”, zei dominee, „dat gaat niet en nu ben je dus besloten met Trijn van Asten te trouwen en bij haar in te trekken? Heel verstandig Jaap! Een man kan nu eenmaal niet zonder een vrouw, dat zal je ook wel ondervonden hebben. Je leven zal er rijker en mooier door worden en denk er aan: Diogenes werd niet gelukkig in zijn ton, evenmin als jij gelukkig zou worden in een leeg huis.”

Jaap is opeens ontuchtend ... de dominee heeft gelijk!

Zomer

De zon kijkt door een wolkenruit,
totdat de wind het venster sluit.

Dit spel herhaalt zich keer op keer
op deze dag en telkens weer

als het de goede zon gelukt,
ben ik van het gevolg verrukt!

Een wei gaat glanzen als smaragd,
wanneer het licht er over lacht.

En wat het gulden koren doet
zo vaak de blijde zon het groet —

geen schilder brengt het op zijn doek
geen schrijver zegt het in zijn boek:

de zegening van déze glans
op het jolijt der halmendans;

geen lied zingt het in klanken uit —
Totdat de wind het raam weer sluit.

P. DE VRIES

Hij denkt aan zijn gehavende garderobe en zijn vervuild boeltje, hij denkt bovenal aan zijn uren van eenzaamheid in deze desolate omgeving, hij denkt met hevig begeren naar de heerlijke thee, die buurvrouw schenkt en heeft meteen de buik vol van de hele Diogenes-geschiedenis. Maar ... trouwen met buurvrouw Trijn?

O, hij zou best willen, maar dat gaat zo maar niet, dominee!

Zo praat en overlegt hij, maar dominee spreekt hem moed in en diezelfde middag trekt hij de stoute schoenen aan en brengt Trijn een bezoek. „Zie je Trijn ... je hebt nu al heel wat spullen van me in huis ...”

„En daar heb ik veel gemak en plezier van. Maar ik begrijp het al ... je wilt die dingen ...”

En meteen trekt er een waas van teleurstelling over Trijns gezicht.

Dan flapt Jaap het er haastig uit: „Ik wou die dingen hier voor altijd laten, als je mijzelf er bij wilt hebben ... zeg Trijn, wat zou je er van zeggen als we eens trouwden?”

Trijn is opeens hevig ontgaan. „O, Jaap! dan krijg ik nog het allerbeste, jezelf. Daarop heb ik al zo lang gewacht!”

Zie je wel, zegt men in het dorp: die twee trouwen nog wel eens!

Ja, soms heeft een mens een duwtje in de rug nodig ...